

3 mei 2023

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

Credit, geen punt voor studenten in het ho...

Inleiding

We zitten nog in de meivakantie. Nou ja, het is meer een combinatie van weken met veel vrije dagen in april en mei. Misschien wel een Koningsvakantie te noemen of een Breakout-Periode want kennelijk hebben veel mensen behoefte aan een vrije-tijd-eenheid van twee weken¹. Laten we even uitrekenen hoeveel uren dat zijn: $14 \times 24 = 336$ klokuren. Nou ja, we moeten ook slapen en aan allerlei sociale verplichtingen voldoen, dus nemen we slechts 14×14 , zijnde 196 klokuren. Een onderwijskundige in het hbo of wo deelt dit aantal meteen door 28 en komt daarmee keurig aan 7 'vakantiepunten'. Mooi, die zijn straks over een paar dagen 'in de knip'.

Als iedereen weer volop aan de slag gaat in het hoger onderwijs, vallen er ook punten te verdienen – maar dan door studenten. Maar ja, twee studieweken geven in de normale situatie slechts ruimte voor een studielast van 80 klokuren. Het aantal studiepunten dat daaraan is gekoppeld, is 80 gedeeld door 28, zijnde 2,857142857. Klopt natuurlijk helemaal niks van. Of wacht even... anders rekenen? Een onderwijsjaar omvat 1680 klokuren en kent daarmee 42 weken van elk 40 uren. Een periode van twee weken levert daarmee bij een gelijkmatige verdeling van de studielast toch ook weer dit getal op met die vele cijfers achter de komma. Per twee weken 3 studiepunten hebben zou veel mooier zijn, maar dan moeten we 42 uren per week gaan plannen. Vooruit met de geit, laten we dan maar per drie weken 4 studiepunten offeren, om studenten simpelweg 45 weken aan te bieden om de onderwijsseenheden te kunnen laten volgen. Er resteren 7 vakantieweken met op basis van hetgeen hierboven is gesteld het mooie aantal van 24,5 vakantiepunten. Veel... maar ja, het is maar net hoe je de tijdsbesteding uitrekent, als erbarmelijke last of als ontombare lust...

Betere planning voor de studeerbaarheid

OCW heeft subsidie verstrekt aan een aantal universiteiten en een hogeschool voor het op zoek gaan naar de heilige planning van eenheden oftewel een optimaal studeerbare opzet van het academisch jaar. Een van de klachten is dat tentamens na de vakanties worden gepland. Dat moet andersom, wordt gezegd. De vakantie is te gebruiken voor het uitrusten van de studie en juist niet om alsnog haasje-rep-je alles door te nemen en net op tijd alles er in te gaan stampen...

Er is al aangegeven dat het studiejaar niet langer mag worden, dus niet door te gaan werken met een spreiding van de studielast, zoals hierboven al aangegeven. Wel wordt verwezen naar andere landen waar studenten minder ingeroosterde weken hebben, met dezelfde hoeveelheid 'credits'. Maar daar is dan geen sprake van 1680 uren studielast. Gewoon een kwestie van dat aantal verlagen zoals dit mag binnen de afspraken bij het Bologna proces. Er zijn landen die werken met 1200 uren per jaar, dus 1200 minuten per credit, om tegemoet te komen aan de roedel aan feestdagen en vrije dagen die zeker in deze tijd het plannen van afspraken behoorlijk moeilijk maakt. Kortom, gewoon indikken van de gehele planning, hoppa, en hopen dat studenten harder werken (of zoiets).

Er wordt verwezen naar de VS, het beloofde land voor de planning van een jaar waarbij een student zich heel senang voelt. Er wordt al gestopt in mei, terwijl hier ter lande nog volop onderwijs moet worden genoten en toetsen dienen te worden doorgeploegd – zelfs met extra pogingen in augustus om 'door te mogen'. Maar ja, in Amerika is tijd gewoon ontzettend veel geld, dus hoe korter het academisch jaar, hoe lager het collegegeld en de kosten zijn voor bijvoorbeeld wonen op de cam-

¹ Dit is uit een zeer betrouwbare bron vernomen, in de media, namelijk vanuit de toeristenbranche, de touroperators, de vliegmaatschappijen (minus 1) en andere branches die iedereen graag op reis ziet gaan.

pus, met allemaal instituten die vrijwel geheel geprivatiseerd zijn. Voor alles daarbuiten moet extra worden betaald, en men organiseert bovendien veel bijspijker- en corrigerende programma's.

Laten we ook niet vergeten dat studenten in de VS betalen voor onderwijs en niet voor zelfstudie². Men heeft het in dat verband over 'credit hours'. Wij werken in ons land met 28 klokuren studielast per studiepunt, met contactmomenten, projecten, opdrachten, groepswork en zelfstudie. Dat wil zeggen dat er onderdelen zijn waarbij de student op geen enkele wijze in contact is met de opleiding, in fysieke zin. Men stelt in de VS keihard dat men betaalt voor een duidelijke vorm van dienstverlening onder de leiding en regie van de instelling, en niet voor 'ga in je eentje wat uitzoeken'. De uren die bij een credit behoren worden dus concreet ingevuld, met die aansturing als principe.

Interessant is overigens dat studenten alhier stellen dat ze ook recht hebben op eenzelfde aanpak. Ze stellen dat ze collegegeld betalen voor hun opleiding en daarmee als het ware 'eigenaar' zijn van het programma. Er wordt vergeten dat de overheid grofweg drie keer dit bedrag per student aan een hogeschool of universiteit overmaakt. OCW is aldus voor 75% grootaandeelhouder in het stelsel en zou kunnen verordnen dat alle 28 klokuren al dienstverlenend worden ingevuld. Maar dat willen studenten hier juist helemaal niet... Dus ja zeg, het is wel het een of het ander!

Credit

Hierboven hanteren we een aantal keren het begrip 'credit', in goed Nederlands 'krediet'. Dat klopt en spoort met het 'credit hour' omdat de student op voorhand geld neertelt voor onderwijs. Er wordt een 'strippenkaart' gekocht, om daarmee de dienstverlening van de opleiding te kunnen afrekenen. In ons bekostigde systeem krijgt de student 75% persoonlijke korting bij het inkopen van een programma van 60 studiepunten en moet maar afwachten wat hem of haar wordt voorgeschoteld.

Maar laten we het toch nog maar even hebben over het gebruik door onderwijsinstellingen en allerlei organisaties binnen en gelinkt aan de overheid van de begrippen ECTS, EC, credit, credit point en alles wat daarop lijkt. Overigens zie je zo'n ratjetoe ook in andere landen. Kennelijk is er wel van alles binnen het Bolognaproces afgesproken maar enige controle op het gebruik ervan is er niet. Logisch, want kom op, een centrale aansturing in het hoger onderwijs is volledig uit den boze.

We hebben gemerkt dat onze eerdere opmerkingen op dit punt wel hier en daar zijn geland, zoals bij de vermeldingen in het Croho, maar voor de rest vliegt men nog steeds behoorlijk uit de wettelijke bocht, ook bij de overheid. In de wet staat gewoon – helaas AH-pindakaas met harde nootjes voor alle hogescholen en universiteiten – dat er wordt gewerkt met 'studiepunten'. Dat is nu eenmaal zo omdat onze overheid wil dat alles is gebaseerd op 'studielast' en niet op 'leeruitkomsten'.

De belangrijkste reden voor het gebruiken van 'studielast' is het greep kunnen hebben op de organisatie van een hogeschool of universiteit, als management. Aanstellingen van medewerkers zijn daarop gebaseerd, met een onderverdeling van taken. Uiteraard moeten activiteiten van de studenten en anderen die worden ingevlogen, daarmee worden gematcht – om elkaar in voldoende mate te kunnen treffen. Vervolgens is er het 'studiepunt', voor de invoering van het BaMa-systeem met een aantal van 42 (laat dat nou sporen met de hoeveelheid weken), maar vervolgens opgevoerd naar 60 (en laat dat nou het aantal minuten van een klokuur zijn) binnen het Bolognaproces.

Maar Nederland heeft toen 'verzuimd' om het begrip 'studiepunt' te vervangen door 'credit'. Daarmee wordt namelijk geduwd op het hebben van een 'bouwsteen' voor het programma en het onderverdelen in onderwijseenheden met de eigen leeruitkomsten. De navelstreng tussen die 60 credits en de 1680 klokuren per academisch jaar is toen niet doorgesneden, met alle gerommel en ondoorzichtigheid van dien zoals bij deeltijdse opleidingen en verkorte leerwegen (private opleidingen en hbo-bacheloropleidingen voor vwo'ers) en bij internationale waardering van getuigschriften.

Het behalen van studiepunten (credits) betekent niet dat je als student de vereiste tijd aan de desbetreffende onderwijseenheid hebt besteed maar dat is voldaan de eisen die eraan worden gesteld. Dat is toch heel andere koek en zopie, met alle misverstanden en gevolgen die we al jarenlang zien opduiken in regelingen en waarover we steeds rapporteren.

Overheid (OCW dus), duik hier nog eens in. En handhaaf ook de wetgeving of pas die aan. Tot die tijd is een diploma van 120 of 240 credits (geen EC...(f)oei...) gewoon in formele zin ongeldig.

² Het barst hier van de Masteropleidingen (vooral) waarbij simpelweg open en bloot wordt gemeld op de website dat er 6 contacturen zijn en dat de rest zelfstudie is. Is dit ons idee van een 'studeerbaar geheel'?